

Sektor 20 Lågspänd elutrustning

20.A. Översyn av marknadskontrollen i sektorn

Tillsyn 2010–2013

		2010	2011	2012	2013
1.	Antal produktrelaterade olyckor eller klagomål från användarna		96	155	261
2.	Antal underbyggda klagomål från näringslivet på illojal konkurrens				
3.	Antal inspektioner (totalt antal)	418	362	340	375
3.1	Antal inspektioner som reaktion	34	57	66	115
3.2	Antal inspektioner på eget initiativ	378	290	267	232
3.3	Antal inspektioner på begäran av tullmyndigheterna	6	15	7	28
4	Antal inspektioner efter				
4.1	laboratorieprovningar				
4.2	fysisk kontroll av produkter				
5	Antal inspektioner som lett till				
5.1	att produkten konstateras inte överensstämma med kraven	249	234	205	219
5.2	att näringsidkarna vidtar korrigerande åtgärder ("frivilliga åtgärder")				
5.3	att marknadskontrollmyndigheterna vidtar restriktiva åtgärder	84	89	61	88
5.4	att påföljder påförs				
6	Antal inspektioner där andra medlemsstater ombads samarbeta				

Kommunikation 2010–2013 (valfritt)

[Det här avsnittet bör innehålla uppgifter om vägledning, kurser och andra initiativ från marknadskontrollmyndigheternas sida för företag, konsumenter, användare och andra i syfte att öka företagets kunskap om produktreglerna och öka deras efterlevnad av dem, informera konsumenter och användare om risker med och regler för produkter, vad märkningarna innebär, hur man förebygger olyckor osv.]

Under perioden har en broschyr tagit fram främst avsedd för aktörer. Broschyren beskriver regelverket, förklarar CE märkning, hur marknadstillträde går till mm.

Elsäkerhetsverket har haft egen monter med olika informationsmaterial vid Elfack mässan i Göteborg och informerat aktörer och konsumenter om regler för tillträde till marknaden och CE

märkning. Mässan samlar aktörer och intressenter inom el och belysning och arrangeras vart annat år.

Elsäkerhetsverket har medverkat vid två konferenser för aktörer i Stockholm i samverkan med marknadskontrollrådet.

Elsäkerhetsverkets kommunikationsstrategi har inneburit bland annat regelbundna pressmeddelanden om försäljningsförbud, information på webben och sociala medier om nyheter och varningar och deltagande i mässor och utställningar. Vid ett tillfälle då konsumenter varnades för farliga USB laddare i TV och annan media fick myndigheten dagen efter mer än 20 000 träffar på sin webb.

Resurser (om tillgängligt)

		2010	2011	2012	2013
7.1	Budget för marknadskontrollmyndigheterna i absoluta tal (euro)	606 000	577 500	660 975	670 500
7.2	Budget för marknadskontrollmyndigheterna i relativa tal (andel av total nationell budget)				
8	Personal tillgänglig för marknadskontrollmyndigheterna (heltidsekvivalenter)	5,7	5,5	5,9	5,6
9	Antal inspektörer tillgängliga för marknadskontrollmyndigheterna (heltidsekvivalenter)	5,0	4,7	5,2	4,9

20.B. Bedömning av hur marknadskontrollen fungerar i sektorn

[Det här avsnittet innehåller medlemsstatens särskilda bedömning av sin egen verksamhet. Den förväntas bygga på uppgifterna i avsnitt A och uppgifterna i de sektoriella nationella marknadskontrollprogrammen 2010–2013.

I bedömningen uppmanas medlemsstaterna redogöra för de särskilda förhållandena på den marknad som kontrollen gäller, t.ex. skattningar av den nationella marknaden för de aktuella produkterna, antalet tillverkare, importörer, grossister och detaljister etablerade i medlemsstaten och importvolymen från andra medlemsstater eller länder utanför EU.]

Marknadskontrollen för elektrisk utrustning inom särskilda spänningsgränser fungerar väl. Elsäkerhetsverket köper in produkter vid besök hos aktörer i butiker och på internet. Anmälningar från andra myndigheter, aktörer, konsumenter om tillbud och farliga produkter utreds och leder ibland till marknadskontroll av produkten. Ungefär 5000 produkter kontrolleras i butik och c:a 300 produkter testas av anlitade testföretag. Åtgärder sker när produkterna inte uppfyller kraven. Vanliga fel på produkter är att isolationsavstånden inte är tillräckliga t.ex. för USB laddare eller

ljuskällor. I många fall är EG försäkran bristfällig och märkning saknas på produkten eller är bristfällig.

Antal företag som importerar elektriska produkter till Sverige uppskattas till c:a 7000. Antal tillverkare uppskattas till 2300. Antal andra aktörer än tillverkare kan uppgå vid en grov uppskattning till mer än 13 000. Antal ställen där elektriska produkter sätts på marknaden är svårt att bedöma men är troligen väsentligt fler än 50 000. Inom Internethandeln finns dessutom en mängd aktörer som inte finns registrerade i Sverige.

Om en vara inte uppfyller relevanta krav eller är farlig och säljs på Internet kan myndigheten inte agera om parten finns utanför Sverige. Detta gäller särskilt om parten har närvaro i tredje land.

Om en produkt inte uppfyller relevanta krav eller är farlig riktar myndigheten åtgärder mot en aktör på marknaden. Andra aktörer som säljer produkten har då inget formellt krav på sig att sluta sälja produkten och därmed sitt lager. Kartläggning av kedjan av aktörer kan ge möjlighet att rikta beslut till flera aktörer men är tidskrävande och innebär ofta att kvarvarande lager säljs ut under tiden.

Avsaknaden av sanktionsavgifter innebär svårighet för myndigheten att agera proportionerligt vid mindre avvikelser från kraven t.ex. när EG försäkran inte är korrekt.

Elsäkerhetsverket vidtar åtgärd som innebär återtagande från konsument när ett installationsmaterial visat sig vara farligt. De elinstallationsföretag som installerat detta hos någon kund har idag inget krav i lagstiftningen att bidra till spårbarhet. Det innebär att ett återtagande av elektrisk materiel som är installerat i en anläggning och visat sig vara farligt är i många fall omöjligt. Kunden vet sällan vilket elektriskt materiel som installerats i den elanläggning han är innehavare av när han anlitat ett elinstallationsföretag och han kan därför inte följa aktörens information om återtaget av installationsmaterial.

Inmatning ska anmälas till flera olika datasystem när myndigheten gör marknadskontroll. Ett system som kan kommunicera med alla dessa skulle minska administrationen och lämna resurser till kontroll istället för administration.

Kontrollen och möjligheten för myndigheter att agera mot en aktör om en produkt inte uppfyller de relevanta kraven eller är farlig vid yttre gräns är mycket begränsad i Sverige, vilket kan leda till att stora mängder varor med allvarliga brister når slutmarknaden i Europa.

Om en aktör misstänker eller upptäcker att en vara denne tillverkat eller sålt är farlig ska aktören anmäla detta till myndigheten. Han kan då välja att använda systemet Business Application för att på ett enklare sätt anmäla samtidigt till flera länders myndigheter. Vid kompletteringar är det också lätt för aktören att skicka hela materialet på nytt vilket innebär att myndigheten ofta får sig tillsänt samma material flera gånger. Detta leder till att myndigheten flera gånger måste reda ut samma anmälningar, vilken vara som avses med anmälan, vilken aktör i Sverige det gäller, hur varan registrerats tidigare mm. Detta innebär en betydande administrativ börda för myndigheten.